

Mela panostaa maatilojen työturvallisuuteen tarjoamalla yrittäjille uusia työkaluja turvallisuuden parantamiseksi

s. 10–11

Puheenjohtaja: Työturvallisuus on meidän kaikkien asia s. 4

Miten varmistetaan yksin työskentelevien työturvallisuus s. 6–9

Sopiva työkuormitus edistää työhyvinvointia ja työn tuloksia s. 13

Työkyvyn menettäminen tai sen aleneminen on kriisin paikka s. 14–15

Yhdistyksen sääntömääräinen kevätkokous

pidetään 25.04.2026 klo 11.00 alkaen

Sport & Spa Hotel Vesileppis, Vokkolantie 1, 79100 Leppävirta.

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat
kuten tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2025.

Tervetuloa!
Hallitus

KOKOUSVIIKONLOPUN OHJELMA:

Pe 24.4.2026

klo 18.30 Koulutus

klo 20.30 Iltapala/päivällinen

La 25.5.2026

klo 11.00 kokous

klo 13.00 Lounas

SPORT & SPA HOTEL VESILEPPIS

Vesileppis Winterpark on koko perheen ympärivuotinen lumielämyskohde. Aktiviteettipuisto sijaitsee Vesileppiksen matkailukeskuksen alla luolastossa, samassa tilassa Muumi-jääveistosnäyttelyn kanssa. Maanalaisen Winterparkin miljöössä valaistuksella on suuri rooli ja yhdessä Muumijääluolan kanssa ne muodostavat ainutlaatuisen elämyksen niin tammi- kuin heinäkuussakin!

Vesileppiksen Muumi-jääluola Leppävirralla vie kävijänsä Tove Janssonin alkuperäisten sarjakuvien tunnelmiin taianomaisten jääveistosten siivittämänä. Maailman parhaimpien veistäjien käsissä kristallinkirkas luonnon jää on muovaantunut kaikkien rakastamiksi Muumihahmoiksi ja taianomaisiksi maisemiksi, jotka ihastuttavat kaikenikäisiä.

MAJOITUSVARAUS TIEDOT:

- 98 €/vrk/yhden hengen huone
  - 134 €/vrk/2 hengen huone
  - 25 €/hlö/vrk Lapsen lisävuode (4–12 v)
  - 30 €/huone/vrk superior-huoneen lisämaksu
- Sisältäen majoituksen, kylpylän ja kuntosalien vapaan käytön sekä aamiaisen.

Varaukset koodilla:

Maatalouslomittajat 19.4.2026 mennessä

puh: +358291700170

e-mail: sales@vesileppis.fi

<http://www.vesileppis.fi/>

<https://www.facebook.com/Vesileppis>

JYTYN PALVELUNUMEROT

Työsuhdeneuvonta kunnan
ja kirkon alalla – 020 789 3700
(ma-to klo 9–11, pe klo 10–12)

Jäsenrekisteri – 020 789 3720
(ma-ti klo 9–11, ke suljettu, to-pe 9–11)

- liittyminen, jäsentietojen muutokset, sähköinen asiointi, jäsenedut, valtakirja työnantajalle
- jäsensivut@jytyliitto.fi

Jäsenmaksut – 020 789 3730
(ma-ti klo 9–11, ke suljettu, to-pe 9–11)

- muutokset, esim. jäsenmaksu palokattoman vapaan aikana
- jäsensivut@jytyliitto.fi

Maatalouslomittajat

Maatalouslomittajat ry

Kaunismäentie 16
59310 SÄRKISALMI
rea.puustinen@maatalouslomittajat.fi
puh. 045-801 1815

Toimisto avoinna
ma-pe 9.00–15.00

Maatalouslomittaja-lehti

Seuraavat lehdet ilmestyvät:
Nro 2 / 2026 ilmestyy 18.5.2026
Nro 3 / 2026 ilmestyy verkossa kesällä
Nro 4 / 2026 ilmestyy 28.8.2026
Nro 5 / 2026 ilmestyy 4.12.2026

Aineisto toimitettava viimeistään
kolme viikkoa ennen oheista päivää.

PÄÄTOIMITTAJA
Rea Puustinen

TOIMITUS
Maatalouslomittajat ry

TAITTO JA SIVUNVALMISTUS:
Klippi Desig Management Oy

KUSTANTAJA
Maatalouslomittajat ry
PAINOS 1 800 kpl
ISSN 0781-1799

Lehden suurin vastuu ilmoituksen
julkaisussa sattuneesta virheestä
on ilmoituksen hinta. Puhelimessa
annettuun ilmoitukseen sattuneesta
virheestä lehti ei vastaa. Julkaistuista
artikkeleista maksetaan kirjoitus-
palkio, toivottuja aiheita on mm.
jäsenten paikalliset tilaisuudet ja
erilaiset tapahtumat.

Lukijan palstalla julkaistaan jäsenten
kirjoituksia, nimimerkillä kirjoitetta-
essa tulee kirjoitukseen liittää kirjoitta-
jan henkilötiedot jotka jäävät ainoas-
taan päätoimittajan tietoon.
Pelkästään nimimerkillä olevia kirjoituk-
sia emme voi julkaista.

Kansikuva:
Scanstockphoto

PAINO: PunaMusta Oy

Tämän vuoden ensimmäisen lehden teemana on työturvallisuus

”Onneksi meillä on tukenamme hyvät työsuojeluvaltuutetut”

Päätoimittaja
Rea Puustinen

Vaikka on jo helmikuu,
kun saatte ensimmäi-
sen lehden käteenne,
toivotan teille silti
oikein mukavaan
vuotta 2026! Uusi vuosi tuo tulles-
saan ainakin sen muutoksen, että
Jyty-lehti ilmestyy tänä vuonna
vain kerran, vuosijulkaisuna
keväällä. Meidän oma Maatalo-
uslomittajat-lehtemme ilmestyy
kuitenkin tänä vuonna 4 kertaa
paperisena versiona ja kerran säh-
köisenä versiona. Sähköinen versio
on luettavissa yhdistyksen netti-
sivuilta www.maatalouslomittajat.fi
fi heinä-elokuun vaihteessa.

Tämän vuoden ensimmäisen lehden
teemana on työturvallisuus. Olemme
saaneet aiheesta mukavasti kirjoit-
tajia meidän eri sidosryhmistämme.
Kiitos niistä!

Työturvallisuus on monisyinen
aihealue, niin fyysisen kuin psyy-
kisen työturvallisuuden kannalta.
Onneksi meillä on tukenamme hyvät
työsuojeluvaltuutetut. Heidän uusi
toimikautensa alkoi tämän vuoden
alusta ja kestää vuoden 2029 lop-
puun saakka. Oman paikallisyksik-
kösi työsuojeluvaltuutetun löydät
yhdistyksen nettisivuilta.

Myös Maatalousyrittäjien eläkelai-
toksen Melan yhtenä painopistealu-
eena tätä vuonna on maatalouslo-
mittajien työturvallisuus. Erilaisista
syistä johtuvat sairaspöissaolot ovat
suuri kustannuserä lomituspäälve-

luille. Kaikkiin syihin ei voida vai-
kuttaa, mutta työtapaturmien estä-
miseksi voidaan tehdä paljon enna-
koivaa työtä.

Yhtenä hyvinvoinnin parantajana on
varmastikin kollegoiden tapaami-
nen. Sitä pääset toteuttamaan niin
JytyBest jäsenristeilyllä kuin yhdis-
tyksemme kevätkokouksessamme.
Kevätkokous pidetään tänä vuonna
Leppävirralla Vesileppiksessä huh-
tikuun loppupuolella. Molempien
tapahtumien ilmoitukset löytyvät
tämän lehden sivuilta sekä yhdistyk-
sen nettisivuilta.

*Aurinkoista ja ihanaa kevättä
teille kaikille!*

*Tervetuloa kokoustamaan
iloiseen Itä-Suomeen!*

REA PUUSTINEN
Toiminnanjohtaja

*Yhdistyksen nettisivuilta
löydät yhdistyksemme
ja Jyty-liiton
kaikki jäsenedut.*

Työturvallisuus on meidän kaikkien asia

Puheenjohtaja
Anne Ahola

Uusi vuosi, uudet kujeet sanotaan. Katsotaan mitä tuleva vuosi tuo tullessaan, toivottavasti mukavia asioita.

Työturvallisuus on aina ajankohtainen asia. Itsellenikin on kaikenlaista sattunut. Ei mitään niin isoa, että luuta olisi mennyt poikki, mutta kaikkee pientä. Olenkin jonkinlainen kävelevä katastrofi. Kerran meni polvesta sivuristiside, kun lehmä potkaisi. Muuten olen selvinnyt mustelmilla ja ruhjeilla. Joku joskus sanoikin, ettei kenellekään muulle voi noin käydä. Ehkä ei. Mutta kerron kuitenkin tämän jutun, ettei käy.

Olin VMS-robotilla, katsomassa että robotti löytää hiehon vetimet. Hyvin löysi, mutta kun laittoi letkujen ohjauksen, niin nappasi minun takistani kiinni. Seisoin liian lähellä, takki auki. Ehdin onneksi kuoriutumaan takista ulos, muuten olisi vienyt minut lehmän alle. Säikähdyksellä taas selvisin.

Työturvallisuus on meidän kaikkien asia. Meidän pitää näistä pienistäkin asioista kertoa. Ettei vaan kenellekään toiselle satu näin tai vielä pahemmin. Yksi iso asia on myös väsymys. Jos olet väsyneenä töissä, sattuu tapaturma herkemmin. Et ole niin valpas ja sinun havainnointikykyysi heikenee. Talvi tuo myös haasteensa, kun on liukasta. Niin maanteillä kuin pihoihissakin. Pieni sepelipussi mukana auttaa hiukan.

Työturvallisuus ei ole pelkästään fyysistä, vaan siihen kuuluu vahvasti myös henkinen ja sosiaalinen kuormitus. Tässä muutamia ajatuksia asiasta.

Työnjohto ei aina laadi työvuoroluetteloita lomittajien jaksaminen edellä. Työputket voivat olla liian pitkiä, palautumisaika jää liian lyhyeksi. Tämä heikentää työturvallisuutta.

”

Meillä on tänä vuonna suurimpana tapahtumana Jyty Best -risteily. Kaikki laivaan... Yhdistys tukee lähtijöitä 50 eurolla. Ilmoittaudu toimistolle. Bussit kulkevat satamaan, siihen pääsee edullisesti 15 € / suunta.

”

Työnjohto ”ylipalvelee” maatalousyrittäjiä, tämä palvelu sitten otetaan lomittajien selkärangasta. Ei esim soiteta yrittäjälle ja kysytä voidaanko tätä lomaa siirtää vaikka päivällä eteenpäin, näin hän saattaisi saada lomittajalle kaksi päivää vapaata yhden sijaan.

Osa lomittajista ei uskalla pitää puoliaan tai tuoda esiin jaksamiseen liittyviä ongelmia, koska pelkää vastareaktiota – esimerkiksi raskaampia tai epämiellyttäviä työlistoja.

Epäselvät ohjeet ja puutteellinen perehdytys ovat puhuttaneet aina. Vaikka niistä aina puhutaan ja teroitetaan niiden tärkeydestä, niin silti ne ovat monesti puutteellisia.

Yksin työskentely, jatkuva kiire, kokemus siitä, ettei omaa työtä tai jaksamista kuulla tai arvosteta lisää myös kuormitusta.

Valtaosa maatalousyrittäjistä arvostaa lomittajien työtä, mikä tukee jaksamista ja työmotivaatiota. Valitettavasti on myös tilanteita, joissa lomittajaa ei arvosteta, ja tämä koetaan henkisesti kuormittavana ja turvattuutta lisäävänä tekijänä.

Harvinaisia, mutta erityisen kuormittavia ovat tilanteet, joissa eläimiä kohdellaan huonosti tai eläinten perushoito, kuten riittävä ruokinta, ei ole kunnossa. Tällaiset tilanteet aiheuttavat lomittajille voimakasta henkistä kuormitusta ja moraalista ristiriitaa sekä huolta omasta vastuusta.

Yhteenvetona, meillä on paljon kuormittavia tekijöitä työssämme. Haluan kuitenkin korostaa, muistakaa että meidän pitää itse pitää huolta omasta palautumisesta. Ja PYYDÄ APUA jos siltä tuntuu. Meillä on työterveyshuolto, luottamusedustajat, työkaverit ja vielä toimistolla toiminnanjohtaja. Verkostoa löytyy. Ja aina voi myös minulle soittaa, olen hyvä kuuntelemaan.

Meillä on tänä vuonna suurimpana tapahtumana Jyty Best -risteily. Kaikki laivaan... Yhdistys tukee lähtijöitä 50 €:lla.

”

Työturvallisuus ei ole pelkästään fyysistä, vaan siihen kuuluu vahvasti myös henkinen ja sosiaalinen kuormitus.

”

Ilmoittaudu toimistolle. Bussit kulkevat satamaan, siihen pääsee niinkin halvalla kuin 15 € / suunta. Lähdetään isolla porukalla viettämään mukava viikonloppu. Jos saamme paljon lomittajia mukaan, järjestämme siellä jotain mukavaa myös meidän omalle porukallemme.

Meillä täällä Kuhmoisissa ei vielä ole niin paljon lunta, että pääsisi hiihtämään. Pakkasia kyllä on ollut riittävästi. Maaliskuussa olen menossa lomalle Kuusamoon, siellä sitten pääsee viimeistään ladulle. Siellä myös on jäsentapahtuma. Kuusamon tropiikissa nautitaan jäsenistön kanssa keittolounas. Ja meidän loma-asunnollemme voidaan sitten mennä tarinoimaan ja kahvittelemaan. Perjantaina 6.3 matkalla Kuusamoon poikkean Sotkamossa tapaamassa jäseniä. Tervetuloa! Lehdessä on tarkemmat tiedot molemmista tapahtumista.

Oikein mukavaa talven jatkoa

ANNE AHOLA
Maatalouslomittajat ry
Puheenjohtaja

Tervetuloa lomittajien yhteiselle lounaalle SOTKAMOON

Hyvä ruoka, hieno seura ja mukava ympäristö tekevät hetkistä yhdessä vieläkin parempia!

Kutsumme lomittajat yhteiselle lounaalle Haapalan Panimoravintolaan, Haapalantie 3, Sotkamo, perjantaina 6.3.2026 klo.11.00

Ravintola toimittaa lounasta ja panimon juomia paikallisuutta korostaen – paikka tuo upean Kainuun makumaailman esiin. Lounaalla on mukana yhdistyksen puheenjohtaja Anne Ahola sekä luottamusedustaja Sakari Sirviö. Ruokailun ohessa vaihdetaan kuulumisia ja jutellaan lomittajia koskevista ajankohtaisista asioista rennossa hengessä.

Lämpimästi tervetuloa mukaan nauttimaan hyvästä ruoasta ja seurasta.

P.S. Ota lomittajakaveri mukaan!

Tervetuloa lomittajien yhteiselle lounaalle KUUSAMOON

Hyvä ruoka ja mukava seura tekevät arjesta heti hitusen paremman – ja yhdessä keskustellen mieli virkistyy takuulla!

Kutsumme lomittajat yhteiselle lounaalle Ravintola Talonpöytään, kirkkotie 23, Kuusamo, perjantaina 13.3.2026 klo.12.00

Talonpöydässä on herkullinen kolmen ruokalajin buffetlounas. Lounaalla on mukana yhdistyksen puheenjohtaja Anne Ahola sekä Muhoksen pääluottamusedustaja Ari Ruokangas. Ruokailun ohessa vaihdetaan kuulumisia ja jutellaan lomittajia koskevista ajankohtaisista asioista rennossa hengessä.

Lämpimästi tervetuloa mukaan nauttimaan hyvästä ruoasta ja seurasta.

P.S. Ota lomittajakaveri mukaan!

Maatalouslomittaja ja työsuojeluyhdyshenkilö Minka Kilponen:

Työturvallisuuden ABC

Sonnit tappoivat maatalousyrittäjän – Miten paikallisyksikössäsi varmistetaan lomittajien yksintyöskentelyn turvallisuus?

Maatilojen kuolemaan johtaneet työtapaturmat pysyvät aina. Tässä artikkelissa niistä käsitellään vain eläinten aiheuttamia tapaturmia. Avaan vähän, mitä tuli kolmen vuoden aikana opittua työsuojeluvaltuutetun roolissa.

Maatalousyrittäjä kuoli jäätyään sonnien ruhjomaksi keväällä 2025. Maatilan isäntä kuoli sonnin pusketua häntä päähän ja rintakehän alueelle maatilalla vuonna 2023. Taipalsaarella maatalousyrittäjä neliraajahalvaantui emolehmän hyökättyä hänen kimppuunsa vuonna 2024. Maatalouslomittajia ei onneksi tilastoissa näy, mutta samojen vaarojen keskellä seikaillaan. Entisenä työsuojeluvaltuutettuna tiedän, että meidänkin paikallisyksikössämme on sattunut hurjia tilanteita nautojen kanssa. Äkkiseltään tulee mieleen kolme tapaturmaa, jossa hormonihuuruinen lehmä on puskenut lomittajaa. Pari tilannetta, jossa lomittaja on jäänyt hullaantuneen nautalauman keskelle. Lukuisia napakkoja potkuja, myös osuen pään alueelle.

Työnantajan vastuulla on työturvallisuudesta huolehtiminen

Työnantajan tulee ilmoittaa sattuneista tapaturmista mahdollisimman pian ja viimeistään 10 arkipäivän sisällä vakuutusyhtiölle. Vakavista tapaturmista tulee ilmoittaa myös poliisille ja työsuojeluviranomaiselle. Työsuojeluviranomainen tutkii vakavat tapaturmat, mutta valveutunut työnantaja tutkii myös pienemmät tapaturmat ja läheltä piti -tilanteet. Älä siis säikähdä, jos sinua haastatellaan tapaturman

SEURAUKSET			
Todennäköisyys	Vähäiset	Haitalliset	Vakavat
	Poissaolo < 3 pv. Ohimenevät lievät vaikutukset: nyrjähdykset, mustelmat	Poissaolo 3–30 pv. Pitkäkestoisia vakavia vaikutuksia, pysyviä lieviä haittoja: murtumat, palovammat	Poissaolo > 30 pv. Pysyvä työkyvyttömyys, kuolema
Epätodennäinen	1. Merkityksetön riski	2. Vähäinen riski	3. Kohtalainen riski
Satunnainen vaaratilanne, esiintyy harvoin			
Mahdollinen	2. Vähäinen riski	3. Kohtalainen riski	4. Merkittävä riski
Vaaratilanteet päivittäisiä. Läheltä piti tilanteita sattunut.			
Todennäköinen	3. Kohtalainen riski	4. Merkittävä riski	5. Sietämätön riski
Vaaratilanteita esiintyy usein ja säännöllisesti. Tapaturmia sattunut.			

	Pieni tapaturma-/kuormitusriski	Suuri tapaturma-/kuormitusriski
Helppo toteuttaa, pieni investointi	Korjauskehoitus ja pvm. Esimerkiksi yrittäjän yhteystiedot navetan seinälle.	Lomittaja ei saa käyttää ennen kuin korjattu. Lomitusta lykätään tai yrittäjä hoitaa tehtävän itse. Esimerkiksi suojamaton nivelakseli.
Vaikea toteuttaa, kallis investointi	Korjaussuositus ja lomittajien turvallisuusohjeistus. Esimerkiksi ergonomiaa parantavat ratkaisut.	Lomittaja ei saa käyttää. Yrittäjä hoitaa tehtävän aina itse. Esimerkiksi tarkastamaton siltanosturi.

jälkeen: tarkoituksena on löytää juurisyyt tapahtuneelle ja pyrkiä näin ehkäisemään vastaavia tapaturmia jatkossa.

Työnantajan vastuut voivat jakaantua eri tavoin eri paikallisyksiköissä. Suuri osa päivittäisen työturvallisuusjohtamisen vastuista osuvat omalle lähiesihenkilölle, kuten työntekijän työolosuhteiden vaarojen arviointi, suojainten käytön valvonta ja hyvän työilmapiirin edistäminen. Ylempi johto huolehtii mm. riittävistä resursseista työsuojelutoiminnalle, koko paikallisyksikön lomitustyön vaarojen arvioinnista sekä työsuojeluun liittyvien lukujen seurannasta. Todennäköisesti jokainen lomituspalveluohjaaja ei ohjeista omia alaisiaan omalla tavallaan turvallisuusasioissa, vaan paikallisyksikössä on yhteiset linjaukset.

Riskien hallinnan ABC

Esihenkilö arvioi työn vaaroja parhaan kykynsä mukaan. Paras tulos tulee yhteistyössä tilan työvaiheet tuntevien lomittajien sekä työsuojeluvaltuutetun kanssa. Lisäksi työntekijöiden vastuulla on ilmoittaa vaaran paikoista ja työolosuhteiden ongelmista esihenkilölleen ja työsuojeluvaltuutetulle. Jos käytössäsi on jonkinlainen työturvallisuussovellus, niin tämän kautta asia hoituu yhdellä kertaa.

Havaittuja vaaroja arvioidaan pohtimalla riskin toteutumisen todennäköisyyttä ja seurausten vakavuutta. Riskitason ollessa 3, pitäisi yrittäjälle tulla vähintään korjauskehoitus riskin pienentämiseksi. 4–5 riskillä lomitusta ei voi tulla merkintä ”lomittaja ei saa käyttää”, ja tila voidaan asettaa jopa lomituskiltoon, mikäli ei voida varmistua, että turvallinen työskentely toteutuu.

Jatkuu seuraavalla aukeamalla

Miten lisätä turvallisuutta?

Millaisia korjauskehotukset voivat sitten olla?
Otetaan esimerkiksi ne pahamaineiset sonnit.

1 Ensimmäiseksi vaara tulee poistaa. Astuva tilasonni voitaisiin korvata keinosiemennyksellä, mutta tähän ei voida yrittää velvoittaa. Asia voidaan ratkaista niin, että sonni on aina kytketynä tai omassa karsinassaan lomituksen aikana, jos eläinten seassa on tarvetta liikkua.

2 Seuraavana vaara voidaan korvata vähemmän vaarallisella asialla. Eräällä lomitustilallani sonnit kastroidaan niiden käsittelyn helpottamiseksi.

3 Kolmantena pohditaan teknisten suojausten mahdollisuutta. Lihasonnitiloilla näihin löytyy hyviä porttiratkaisuja, joissa portilla pystyy ajamaan eläimet makuualueelle. Olinpa tässä sellaisellakin tilalla tiläkäynnillä, missä oli vähän erikoisempi patentti: toinen yrittäjä houkutteli eläimet makuualueen takana olevaan ulkoaitaukseen, kun toinen yrittäjä sitten vapautti ruokintapöydältä käsin ”giljotiniportin”, joka sulki eläimet ulos. Eläinten sekaan ei tarvinnut mennä ollenkaan lantakäytävän siivoustöissä!

4 Vaikka tilalla olisi hyvin toimivat portit, niin portin kääntäjä jää silti toiseksi sonnin intouduttua puskemaan vastaan. Sonneja täytyy aina käsitellä parityönä, jolloin toinen voi olla apuna siirtelytyössä ja hälyttää apua tarvittaessa nopeasti. Jollei työ onnistu parityönä, niin lomittaja ei sitä tee. Ohjeistuksen arvo ei tule tässä tapauksessa vähäisimpänä, vaikka se usein onkin riittämätön. Ohjeen on tärkeää olla myös kirjallisena, kuten lomittajan työvuoroluettelossa varoituksena.

Jos koneen suojaukset ovat puutteelliset, niin ohjeistus ”älä laita sormia koneen nieluun” ei riitä. Ja kaikista surullisinta on riskistä huomaattaessa tuuhahdus ”Kyllä työntekijän pitää ymmärtää varoa” tai tapaturman tapahtuttua ”Kyllä työntekijän olisi pitänyt ymmärtää varoa”. Taustasyitä vahingolle voi olla lukuisia, joista väsymys ja kiire ehkä yleisimpiä. Vaarojen suojaus pitää hoitaa mahdollisimman hyvin. Vaaratilanteista tulee siis oppia, käydä joka kerta läpi tätä riskin hallinta menetelmää ja se ärsyttävä työsuojeluvaltuutettu ei halua viisastella vaan sparrata apuna!

Yleiset turvallisuuskäytänteet

Vähän aikakaudesta riippuen, olemme voineet saada jo ammatillisessa koulutuksessa ohjausta työturvallisuusasioihin. Työnantajasi on tarjonnut mahdollisesti koulutuspäiviä. Tärkeintä onkin asenteisiin vaikuttaminen, että opit huomioimaan vaaratekijöitä ja kertomaan niistä työnantajallesi. Työnantajasi kannattaa kiinnittää huomiota erityisesti niihin 4–5 riskeihin koko paikallisyksikön tasolla: Mitä tapaturmia sattuu eniten? Millaisissa työtehtävissä vahingon tapahtuttua seuraukset ovat vakavia? Onko niille laadittu omat erityiset työohjeensa? Miten yksintyöskentelyn turvallisuus varmistetaan: mitä työvaiheita ei saa tehdä yksin? Seurataanko teillä työaikojen kuittauksia? Keskustele aiheesta oman esihenkilösi ja työsuojeluvaltuutetun kanssa; ole mukana luomassa turvallisempaa työpaikkaa.

”Tärkeintä onkin asenteisiin vaikuttaminen, että opit huomioimaan vaaratekijöitä ja kertomaan niistä työnantajallesi.”

Pääseekö karsinasta pujahtamaan tarvittaessa nopeasti pois? Onko karsinassa hormonihuuruksia kiimaisia, vastapoikineita tai sonneja? Voiko eläimet laittaa kiinni puhdistustyön ajaksi? Voiko eläimiä ohjailta aitaelementeillä?

Yhteistyössä on voimaa

Paikallisyksiköiden yhdistymisessä on myös kultainen reuna, kun joka kunnan ei tarvitse keksiä pyörää uudestaan lomitustyön vaaroja arvioiessa. Meidän yhdistyksemme jäseniä on melkein joka paikallisyksikössä lomittajien työsuojeluvaltuutettuna ja meillä on loistava porukka siellä tukemassa paikallisyksiköiden työturvallisuustyötä. Myös sosiaalinen ehdollisuus maataloustukien ehtona on tuonut hyvää virettä maatilojen työturvallisuuden kehittämiseen. ja yhteisiä työturvallisuuskoulutuksia on alkanut ilmestyä maatalousyrittäjille, lomituspäivien edustajille sekä muille maatalouden sidosryhmille. On ollut myös huojentavaa kuulla Melan kiinnittäneen huomiota maatalousyrittäjien ja lomittajien työturvallisuustilastoihin ja pitävän hyvin tärkeänä tämän kehittämistä.

MINKA KILPONEN
Maatalouslomittaja ja
työsuojeluyhdyshenkilö Kaakkois-Suomen lomituspäivä

”

On ollut myös huojentavaa kuulla Melan kiinnittäneen huomiota maatalousyrittäjien ja lomittajien työturvallisuustilastoihin ja pitävän hyvin tärkeänä tämän kehittämistä.

”

Yhteinen työpaikka – Onnistunut Lomitus

Lomituksen merkitys osana huoltovarmuutta on noussut keskusteluun Venäjän hyökkäyssodan muiden maailmanjärjestystä ravistelleiden tapahtumien myötä. On tärkeää, että myös lomituksen arjessa työn merkitys muistetaan ja jokainen osapuoli tukee omalla panoksellaan lomituksen

onnistumista. Melan työkykypalvelu pyrkii edistämään maatalousyrittäjien hyvinvointia, terveyttä ja työturvallisuutta. Kun yrittäjät kehittävät omaa työympäristöään toimivammaksi ja turvallisemmaksi, siitä hyötävät myös muut tilalla työskentelevät. On tärkeää, että myös lomittajat ja heidän esihenkilöt ovat mukana edistämässä työturvallisuutta omasta tehtävästään käsin.

”

Lomittajan tulee myös itse ilmoittaa työturvallisuuspuutteista sekä esimiehelleen että tilan yrittäjille.”

”

Melan uusia työturvallisuuspalveluita maatalousyrittäjille ja poronhoitajille

Kuluvan vuoden aikana Mela panostaa maatilojen työturvallisuuteen tarjoamalla maatalousyrittäjille uudenlaisia työkaluja tilan turvallisuuden parantamiseksi.

Melan uusia työturvallisuuspalveluita ovat Riskimittari, työturvallisuusneuvojat, Työturvallisuuskortti sekä Suojaintutkinto. Riskimittari on tarkoitettu maatalousyrittäjien ja poronhoitajien apuvälineeksi tukemaan oman tilan työturvallisuutta. Mobiilikäyttöisen mittarin avulla yrittäjät voivat tunnistaa ja kirjata työympäristönsä vaaroja ja arvioida niihin liittyviä riskejä. Tärkeänä tavoitteena on erityisesti se, että yrittäjät miettivät, millaisilla toimenpiteillä he näitä työturvallisuusriskejä voivat hallita. Voidaanko nautaeläinten parissa työskentelyä tehdä turvallisemmaksi esimerkiksi teknisillä ratkaisuilla, kuten aitalementeillä tai lukkoparsilla ja millaisia suojavausteita tarvitaan? Riskimittarin käytössä maatalousyrittäjiä voivat auttaa myös Melan uudet työturvallisuusneuvojat. Tulevaisuudessa myös lomittajat pääsevät tekemään työturvallisuushavaintoja riskimittariin.

Riskienhallinnan lisäksi työturvallisuusneuvojilta saa apua muun muassa sopivien henkilösuojainten valitsemiseen. Työturvallisuusneuvojilla on käytössään henkilösuojainsalkku, jota he esittelevät erilaisissa tilaisuuksissa. Heitä voi pyytää myös luennoimaan työturvallisuudesta erilaisiin tapahtumiin, myös lomittajien tapaamisiin tai tilaisuuksiin.

”Myös Sinä voit ohjata kotieläinyrittäjän työkykyneuvontaan, jos huomaat että yrittäjällä on haasteita jaksamisessa tai yritystoiminnassa”.

Farmarin suojaintutkinto tarjotaan myös lomittajille

Mela edistää henkilösuojainten käyttöä myös digitaalisella Farmarin suojaintutkinnolla. Suojaintutkinto koostuu seitsemästä eri moduulista, joissa keskitytään pään, silmien, kuulon, hengityksen, jalkojen, kehon ja käsien suojaamiseen. Myös lomittajat voivat suorittaa tämän tutkinnon maksuttomasti. Mela on kuluvan vuoden aikana uudistamassa Suojaintutkintoa ja uudistunut tutkinto saadaan

käyttöön vuonna 2027. Uudistuneen tutkinnon tarkoitus on myös edistää yhteisen työpaikan turvallisuutta ja se on tarkoitettu kaikkien maatilalla työskentelevien työntekijöiden, myös lomittajien, käyttöön maksuttomasti.

Mela tarjoaa maatalousyrittäjille lisäksi Työturvallisuuskorttikoulutusta. Maatalouteen räätälöidyn työturvallisuuskortin tarkoituksena on tarjota perustietoa maatilalla työturvallisuudesta ja tapaturmien torjunnasta ja lisätä yhteisen työpaikan turvallisuutta.

Tukea turvalliseen työskentelyyn lomittajille räätälöidyillä koulutuksilla

Mela on asettanut paikallisyksikköjen tehtäväksi järjestää lomittajille räätälöity turvallisuuskoulutus siten, että jokainen työsuhteessa oleva lomittaja on suorittanut koulutuksen 2028 vuoden loppuun mennessä. Koulutuksia on jo käynnissä ja tavoitteena on, että niitä jatketaan myös tulevaisuudessa.

Uusi lomituksen tietojärjestelmäratkaisu käyttöön 2027 vuoden aikana

Uusi järjestelmäratkaisu lisää omalta osaltaan lomittajan työturvallisuutta. Vuoden 2027 alussa vaiheittain käyttöön otettava ratkaisu mahdollistaa työajan kuittaukset offline-tilassa, lomittaja voi nähdä työkohteen tiedot suoraan järjestelmästä, myös määräaikaist tai pysyvät käyttökiellot, mikäli tilalla sellaisia on havaittu.

Onnistunut lomitus on yhteinen asia

Onnistunut lomitus on yhteinen ja yhdistävä tavoitteemme. Lomitus onnistuu, kun lomittajat, kotieläinyrittäjät ja lomahallinto huolehtivat omista vastuistaan ja pitävät yllä avointa keskustelua ja hakevat yhdessä ratkaisuja arkiin haasteisiin. Myös me melalaiset teemme jatkuvaa kehitystyötä yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi.

MARJA-LEENA RAUTAPARTA, yksikönpäällikkö, Mela lomituspalvelut

PIRJO SAARI, yksikönpäällikkö, Mela työkykypalvelut

TYÖTURVALLISUUSVASTUUT

MAATALOUSYRITTÄJÄN VASTUU	MAATALOUSLOMITTAJAN VASTUU	ESIHENKILÖN VASTUU
Maatalousyrittäjällä on lomituspalvelulain mukaan velvollisuus huolehtia ennen lomituspalvelun alkamista ja lomituksen aikana, että maatalousyrittäjän olosuhteet täyttävät lomitustyön osalta työturvallisuudelle asetetut vaatimukset. Ennen jokaisen vuosilomajakson alkamista maatalousyrittäjän tulee huolehtia siitä, että maatilalla lomituksessa tarvittavat koneet ja laitteet ovat turvallisia, sekä antaa lomittajalle ohjeet koneiden ja laitteiden käyttämisessä. Hyvät kirjalliset ohjeet ja niiden läpikäyminen yhdessä lomittajan kanssa opastuksen yhteydessä on tärkeää sekä lomittajan turvallisuuden että lomituksen onnistumisen kannalta.	Jokainen työntekijä on itse vastuussa siitä, että tekee työnsä rauhallisesti ja huolellisesti ja käyttää hänelle annettuja suojavälineitä. Itsestä, kuten omasta terveydestä, kunnosta ja riittävästä levosta huolehtiminen jäävät myös aina työntekijän omalle vastuulle. Väsyneenä tai puolikuntoisena työskentely eläinten ja isojen koneiden kanssa voi aina aiheuttaa vaaratilanteita. Lomittajan on myös tärkeää huolehtia siitä, että hänellä ei teetetä töitä, jotka eivät hänelle kuulu, eli ei myöskään sen henkilön tehtäväosuutta, joka ei tällä lomitusjaksolla ole lomituspalvelun saaja. Väärinkäytöksistä tulee aina ilmoittaa omalle esihenkilölle. Ethän vaaranna terveyttäsi tekemällä lomitustyötä omalla ajallasi, vaan ilmoita esihenkilölle aina, jos suunniteltu lomituspäivä ei ole riittävän pitkä. Muista, että työnantajan vakuutusturva on voimassa vain sinulle määrättyä työaikana ja siihen kuuluvissa työtehtävissä.	Työnantaja on aina viime kädessä vastuussa työntekijöidensä työturvallisuudesta. Siksi työnjohtoon tulee sekä käydä katsomassa lomittajia työssään tekemällä työnjohtajakäyntejä että tehdä lomittavilla tiloilla työolosuhdetarkastuksia. Mikäli maatalousyrittäjät eivät salli paikallisyksikön tekemiä tilakäyntejä ja työolosuhdetarkastuksia, ei paikallisyksikkö voi järjestää lomitusta tilalle. Esihenkilön velvollisuuksiin kuuluu myös työvuorojen suunnittelu siten, että lomittajalle ei tule liian raskaita päiviä tai liian pitkiä työputkia ja lomittajat saavat lain ja sopimusten mukaiset lepoajat.

KOULUTUKSELLA yhteistä suuntaa työturvallisuuden kehittämiseen

Maatilan työturvallisuus on kaikkien siellä työskentelevien yhteinen asia, vaikka päävastuu onkin maatilayrittäjällä. Tammikuussa alkaneessa koulutuksessa eri ammattiryhmät etsivät yhdessä parhaita käytäntöjä turvallisuuden parantamiseen.

Maatiloilla työskentelee yrittäjien ja oman palkkatyövoiman lisäksi monia ammattiryhmiä – osa melko säännöllisesti, jotkut satunnaisesti. Maatilan yhteinen työturvallisuusmonimuotokoulutuksessa maatilaa katsotaan yhteisen työpaikan näkökulmasta. Koulutuksen tavoitteena on herätellä keskustelua eri ammattiryhmien välillä ja edistää työturvallisuuden kehittämistä yhteistyössä.

Koulutuksen järjestävässä Maayhteisö-hankkeessa on tehty vuonna 2025 kyselyitä ja haastatteluja maatilayrittäjille, maataloustyöntekijöille, maatalouslomitajille, seminologeille ja eläinlääkäreille. Kyselyjen ja haastattelujen tuloksia on käytetty koulutuksen suunnittelussa.

”Yleinen siisteys ja järjestys sekä riittävä valaistus ovat perusasioita niin työn sujumisen kuin työturvallisuuden kannalta, ja niiden hyvä taso palvelee kaikkia ammattiryhmiä. Tiedonkulku eri osapuolten välillä on tärkeää, samoin se, että kaikki sitoutuvat pitämään huolta vaikkapa koneiden kunnosta”, tiivistää tutkimustuloksia erikoistutkija Janne Karttunen Työtehoseurasta.

Karttunen kertoi alustavista tuloksista monimuotokoulutuksen johdantwebinaarissa tammikuun lopulla. Karttunen myös esitteli maatalousyrittäjien ja muiden tiloilla työskentelevien yleisimpiä työtapaturmatyyppejä ja niihin johtaneita tekijöitä.

Maataloudessa tapaturmia sattuu tyyppisesti tuotantoeläinten kanssa toimessa ja myös liikkuesssa kompastutaan tai liukastutaan. Webinaarissa kuultiin lisäksi perusasioita yhteisen työpaikan vastuunjaosta, jota esitteli erityisasiantuntija Päivi Sarmala Työturvallisuuskeskuksesta. Sarmala muistutti, että maatala voi olla yhteinen työpaikka silloinkin, kun eri henkilöt työskentelevät siellä eri aikaan, jos heidän työnsä voi vaarantaa toistensa turvallisuutta.

Tuotantoeläinten terveyden- ja sairaushoidon erikoiseläinlääkäri ja eläinten kouluttaja Iris Kaimio johdatteli webi-

”

Tiedonkulku eri osapuolten välillä on tärkeää, samoin se, että kaikki sitoutuvat pitämään huolta vaikkapa koneiden kunnosta.

”

naarissa ottamaan huomioon eläimen näkökulman ja luontaisen käyttäytymisen käsittelytilanteissa. Kaimio totesi, että koneille ja laitteille saa käyttö- ja turvallisuusohjeita, mutta eläinten kohdalla usein oletetaan, että uusi työntekijä osaa toimia luonnostaan oikein. Kaimio myös muistutti, että eläin voi oppia vahingossa huonoja toimintamalleja, jos sen luontaisia tarpeita ei ymmärretä.

Webinaari keräsi reilut 70 kuulijaa, joista noin puolet jatkaa opiskelua lähipäivillä. Lähipäivissä Kiteellä, Tuorlassa ja Ilmajoella päästään terästämään työturvallisuushavaintojen tekoa aidossa ympäristössä. Lähipäiviä täydentää itsenäinen opiskelu verkossa. Kurssi jatkuu maaliskuun lopulle. Osallistujia on useista ammattiryhmistä, ja lomittajat ovat hyvin edustettuina.

”Monimuotokoulutus järjestetään vain tämän yhden kerran, mutta sen pohjalta muokataan avoin verkkokoulutus, joka jää saataville myös hankkeen jälkeen”, kertoo projektipäällikkö Ritva Mynttinen Helsingin yliopiston Ruralia-instituutista. ”Näin saadaan kerätty tieto mahdollisimman monen ulottuville.”

Koulutuksen järjestää Maatala yhteisenä työpaikkana – hyvät käytännöt eri ammattiryhmien työturvallisuuden ja työn sujuvuuden edistämiseksi (Maayhteisö) -hanke. Hanketta vetää Luonnonvarakeskus ja osatoteuttajina mukana ovat Työtehoseura ry ja Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti. Hanketta rahoittaa Euroopan Unionin maaseuturahasto / Hämeen ELY-keskus, jonka tehtäviä hoitaa nykyisin Kaakkois-Suomen Elinvoimakeskus. Hanke jatkuu vuoden 2026 loppuun.

MIRJA TIIHONEN
tekninen avustaja,
Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti

Sopiva työkuormitus edistää hyvinvointia ja työn tuloksia.

Henkistä hyvinvointia ei saa unohtaa

Puhuttaessa työsuojelusta ja työhyvinvoinnista ajatellaan useimmiten fyysistä työsuojelua. Hankalammin huomattava osa-alue työsuojelussa on henkinen hyvinvointi, tai oikeammin sen puuttuminen. Asettuminen toisen henkilön asemaan ei ole kovin helppoa. Jokainen meistä tuntee ja kokee asiat eri tavalla. Mikä on yhdelle sopiva voi toiselle olla täysin ylitse pääsemätön.

”Työpaikalla muiden työelämää koskevien lakien noudattaminen vahvistaa pohjaa hyvälle työhyvinvoinnille.

”

Mikä sitten aiheuttaa henkistä työkuormitusta.

Psyykkiset kuormitustekijät

- jatkuvat muutokset, pitkäaikainen epävarmuus
- epäselvät tai kohtuuttomat tavoitteet työssä
- liikaa työtä, jatkuva kiire, määräaikaisten pettäminen, työn huono laatu aikapaineiden takia
- työn valuminen vapaa-ajan puolelle
- liian vähän työtä, ei riittävän haasteellista työtä
- ei mahdollisuutta kehittymiseen tai uuden oppimiseen
- jatkuvat keskeytykset tai muut työn sujumista haittaavat asiat
- suuri vastuu esimerkiksi ihmisistä, taloudesta tai ympäristöstä
- palautteen ja arvostuksen puute

Sosiaaliset kuormitustekijät

- häiriöt työyhteisön toiminnassa
- yksintyöskentely
- tavoittamisen hankaluudet verkostomaisessa työssä
- haasteelliset asiakastilanteet
- väkivallan uhka työssä
- puutteellinen tiedonkulku
- vastuuton käyttäytyminen työyhteisössä
- häirintä, syrjintä ja muu epäasiallinen kohtelu
- puutteet johtamisessa

Monet näistä psyykkisistä ja sosiaalisista kuormitustekijöistä löytyy valitettavasti maatalouslomitajan työstä. Jatkuvat muutokset, jatkuva kiire, suuri vastuu, yksintyöskentely vain muutamia näistä mainitakseni. Voisiko sanoa, että nämä kuuluvat työnkuvaan mutta niiden vaikutusta voi monella tapaa poistaa tai ainakin helpottaa.

Sopiva työkuormitus edistää hyvinvointia ja työn tuloksia. Epätasapaino kuormituksen ja voimavarojen välillä voi johtaa työuupumukseen eli pitkä kestoiseen työperäiseen stressiin, jolla on yhteyksiä myös sydän- ja verisuonitauteihin ja masennukseen.

Työturvallisuuslaki edellyttää, että työpaikalla pitää tunnistaa niin fyysisiin kuin psykososiaalisiin kuormitustekijöihin liittyvät vaarat ja haitat. Tarvittaessa näiden tekijöiden vaikutukset terveydelle ja turvallisuudelle tulee arvioida. Esihenkilön tärkeimpiä tehtäviä ovat työkyvyn muutosten sekä liiallisen kuormittumisen varhainen tunnistaminen.

Työpaikalla muiden työelämää koskevien lakien noudattaminen vahvistaa pohjaa hyvälle työhyvinvoinnille. Hyvin järjestetyt työajat voivat tukea sekä yksilön että organisaation tavoitteita. Työaikaisten suunnittelussa on tärkeää huolehtia siitä, että työntekijät ehtivät palautua riittävästi työssä kuormittumisen jälkeen.

Työssä kuormittumisen ilmenemismerkkejä ovat jatkuva väsymys, joka ei vähene tai poistu vapaa-aikana, käyttäytymisen muutoksina, ärtyisyytenä, erilaisina muistivaikeuksina, työn imun ja hallinnan katoamisena sekä fyysisinä kipuinä ja elimistön toimintahäiriöinä.

Jos oma työssäjaksaminen mietityttää, kannattaa käydä tutustumassa Työturvallisuuskeskuksen Kuormitusvaaka-sovelukseen. Vastaillemalla kysymyksiin saat arvion jaksamisesta, ja mitä kannattaa tehdä tai mihin ottaa yhteyttä, jos jaksamisen kanssa on ongelmia.

Hyvä opas on myös Työturvallisuuskeskuksen VOI HYVIN TYÖSSÄ - Opas, joka on tarkoitettu työntekijälle ja esihenkilöille psykososiaalisen kuormituksen hallintaan.

Lähteenä tälle kirjoitukselle on käytetty Työturvallisuuskeskuksen nettisivuja.

REA PUUSTINEN

Työkyvyn menettäminen tai sen aleneminen on monesti henkilökohtaisen kriisin paikka.

Ikääntyminen ja työkyvyn aleneminen tarvitsee uusia avauksia

Sinä olet oman työkykysi paras asiantuntija, mutta kuuntele myös perheenjäsenten, asiakaspalautteiden, työkavereiden ja esihenkilön palautetta kriittisesti. Onko palautteissa kuitenkin totuuden siemen? Työkyvyn menettäminen tai sen aleneminen on monesti henkilökohtaisen kriisin paikka. Asian myöntäminen on tuskallista, ja tulevaisuus ja sen tuomat muutokset voivat tuntua pelottavilta.

”**H**uomasin Kallesta muutoksen heti ensimmäisenä aamuna. Aikaisemmin niin hauska

ja pidetty työkaveri oli muuttunut hiljaiseksi osittain jopa ärtyneeksi eikä mikään homma enää tuntunut sujuvan. Muutaman kerran hän tuhahteli, että jotain muuta hommaa pitäisi keksiä ja punnersi lehmien välistä parren erottajaan nojaten ylös. Edellinen työpari oli vinkannut minulle, että katso vähän sen Kallen touhuja: siltä tahtoo unohtua asioita.”

Kuulostaako osittain tutulta? Usein työkaverit ja perheen jäsenet ovat juuri niitä henkilöitä, jotka näkevät sinussa tapahtuvan muutoksen. Itselle tuo työkyvyn aleneminen, väsymys ja ärtyneisyys voivat olla uusi normaali eikä siihen kiinnitä huomiota.

Pitkän sairausloman jälkeen on hyvä pitää työhöntulo keskustelu yhdessä esihenkilön kanssa. Osa sairauspäiväraha mahdollistaa työhön paluun turvallisesti niin ettei kuntoutuminen työhön vaarannu, ja tätä käytetäänkin usein tukitoimena työn kevennytyksen ohella. Työn kevennytys voi maatalouslomittajan työssä olla esimerkiksi parsinavettojen hetkellistä poistamista työvuorosuunnittelusta, automaatiotilojen lisäämistä, lyhyempien työjaksojen suunnittelua tai mitä tahansa, joka vähentää työnkuormitavuutta.

Voiko toipua täyteen työkykyyn?

Sinä olet oman työkykysi paras asiantuntija, mutta kuuntele myös perheenjäsenten, asiakaspalautteiden, työkavereiden ja esihenkilön palautetta kriittisesti. Onko palautteissa kuitenkin totuuden siemen? Työkyvyn menettäminen tai sen aleneminen on monesti henkilökohtaisen kriisin paikka. Asian myöntäminen on tuskallista, ja tulevaisuus ja sen tuomat muutokset voivat tuntua pelottavilta.

Joskus työkyvyttömyyden tila on pysyvä eikä sairaudesta tai vammasta voi toipua täyteen työkykyyn. Maatalouslomittaja Arja Koposelle oman työkyvyn menettäminen tuli shokkina. ”Elämältä meni pohja pois ja tunsin itseni tarpeettomaksi”, Arja kertoo ja lisää, että haluaa mielellään

avata oman työkykynsä ja sen kehittymisen lehden lukijoille.

Arja oli havainnut hengitystievaiveksia jo pitemmän aikaa, mutta ensimmäiset sairauspoissaolot alkoivat 2024 vuoden lopussa. Lyhyillä poissaolojaksoilla olo hiukan koheni, mutta lopulta maaliskuussa 2025 hän joutui jäämään lopullisesti pois työstään, kun henki ei vaan enää kulkenut. Keuhkot olivat pahoin tulehtuneet ja ammattitauti todettiin kesäkuussa.

Arja ei kuitenkaan luovuttanut vaan alkoi vahvistaa itseään ja ulkoilla puolison kanssa sitä mukaan kun vointi parani. Lisäksi vakuutusyhtiön päätöstä odotellessa päätimme yhdessä työterveyden kanssa lähteä testaamaan Arjan työkyvyn tämänhetkistä tilaa kehittämällä lomituksen korvaavan työn mallin. Arja tuli kor-

KUVA: TANJA PUUSTINEN

”

Pitkän sairausloman jälkeen on hyvä pitää työhöntulo keskustelu yhdessä esihenkilön kanssa.

”

vaavaan työhön hallintoon, jonka aikana hän kävi mm. avustamassa lomituspalveluohjaajia tilakäynneillä ja pistimme yhdessä merkillä, että suojainten kanssa kuormitus ei alentanut Arjan työkykyä. Kuukauden korvaavan työn kokeilun jälkeen lähdimme varovaisesti pohtimaan työhön paluuta moottoroidun kypärän turvin ja niin, että Arjan ympärille koottaisiin moniammatillinen tiimi työkyvyn ja työhön paluun tukemiseksi.

Joskus osa-aikaisuus on ratkaisu

Moniammatillinen tiimi koostui työterveydestä, esihenkilöstä, työkykykoordinaattorista ja kahdesta työkohteesta, joissa yrittäjät sitoutuivat kehittämään toimintatapoja niin ettei Arjan jäljellä oleva työkyky vaarantuisi. Tilat valittiin niin, että niissä päästiin hyödyntämään Arjan automaatio osaaminen ja ympäristö mahdollisti moottoroidun kypärän käytön työtehtävissä. Työtä lähdettiin kokeilemaan 50%:n osa-aikaisuusprosentilla ja kokeilu on tähän mennessä toiminut hyvin.

Ikääntyminen ja moninaiset työkyvyn haasteet vaativat uusia avauksia. Moniammatillisen tiimin ajattelumalli on tuttua pitkäaikaistyöttömien keskuudessa, mutta työkyvyn tukemisessa se tekee vasta tulon. Arjan kohdalla pelastus oli osittain se, että hän oli kouluttautunut aktiivisesti ja pitänyt ammattitaitonsa erinomaisella tasolla koko työuransa ajan. Lisäksi tilojen yrittäjät olivat valmiita joustamaan ja pohtimaan omia olosuhteitaan ja työtapojaan laajemmin.

Opiskelen tällä hetkellä Savonian ammattikorkeakoulussa, ja maatalouslomittajien työssä jaksaminen ja työkyky asiat ovat sydäntäni lähellä. Opinnäytetyöni teen aiheesta Ikäjohtaminen ja sen kehittäminen maatalouslomituksessa. Vinkkaankin teille jo etukäteen, että ensimmäinen tutkimuskyselyni aiheesta kohdentuu teille maatalouslomittajille ja kyselylinkin toimitan paikallisyksiköihin helmikuun aikana. Käykää vastailemassa, niin saadaan kehitettyä lomituksen työssä jaksamista eteenpäin kaikissa yksiköissä!

Tanja Puustinen
Työkykykoordinaattori Karelia amk

Jäsenristeily Tukholmaan 2.-4.10.2026

Hiio
hoi,

JytyBest-risteily kutsuu!

Syksyllä 2.-4.10.2026 nostamme yhdessä purjeet ja seilaamme upealle jäsenristeilylle eli JytyBesteilylle Silja Serenadella Tukholmaan.

Luvassa on yli tuhannen jytyläisen unohtumaton risteily täynnä iloa, yhdessäoloa ja Jyty-henkeä.

Jäsenristeilylle Helsingistä Tukholmaan ovat tervetulleita kaikki jytyläiset.

VARAUKSET: Paikkoja risteilylle voi varata oman yhdistyksen kautta marraskuusta 2025 alkaen. Varaukset yhdistyksen toimistosta: Rea Puustinen puh. 045 801 1815.

Yksittäiset jäsenet pääsevät ostamaan risteilypaikan maaliskuusta 2026 eteenpäin.

Jäsenristeilyn hinta on alkaen 244 euroa per jäsen. Lisätietoja: jytyliitto.fi/jytybesteily

OHJELMA

Jäsenristeilyn ohjelmassa on mm. Jytyn järjestämiä luentoja / puhujia, leikkimielisiä kilpailuja, yhteistyökumppaneiden esittelytymisiä, verkostoitumista ja yhdessä oloa. Tukholmassa voi tehdä lisäksi oman tai erikseen varattavan päiväretken.

RISTEILYLLÄ VOIT:

- Verkostoitua ja tavata jytyläisiä jäseniä ympäri maan.
- Oppia uutta ja rentoudut laadukkaana ohjelman parissa.
- Nostattaa yhdessä Jyty-henkeä.
- Tutustua Jytyn yhteistyökumppaneihin.
- Osallistua leikkimielisiin kilpailuihin.

HINTAAN SISÄLTYY mm.

- Majoitus valitussa hyttiluokassa
- 2 x illallisbuffet
- 2 x aamiaisbuffet
- Matkustajamaksun, palvelu maksun ja polttoainemaksun
- Jytyn järjestämän ohjelman (lisävalinnaiset ohjelmat ovat Tukholmassa maksullisia)
- Laivayhtiön ohjelman

Risteilyn tarkka ohjelma julkaistaan Jytyn nettisivuilla maaliskuussa 2026. JYTYLIITTO.FI/JYTYBESTEILY